

Rapport

Projectnummer: 375797

Referentienummer: SWNL0271971

Datum: 29-01-2021

Verkennd natuuronderzoek Rijsbergen Zundert

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Ruimte voor Ruimte

Verantwoording

Titel	Verkennend natuuronderzoek Rijsbergen Zundert
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	375797
Referentienummer	SWNL0271971
Revisie	D1
Datum	29-01-2021
Auteur	Niels de Nijs
E-mailadres	Niels.denijs@sweco.nl
Gecontroleerd door	Daisy de Vries
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en beschrijving bestaande inrichting plangebied	4
1.4	Voorgenomen ingreep	6
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Inventarisatie	7
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	8
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Planten.....	11
3.4	Vleermuizen	11
3.5	Overige zoogdieren	12
3.6	Vogels	13
3.7	Amfibieën en reptielen	14
3.8	Vissen	15
3.9	Ongewervelden.....	15
4	Provinciaal natuurbeleid	17
4.1	Toetsingskader	17
4.2	Inventarisatie	17
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	18
4.4	Conclusie	18
5	Conclusies	19
5.1	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	19
5.2	Wet natuurbescherming: Soortenbescherming	19
5.3	Provinciaal beleid (NNB)	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Ruimte voor Ruimte (RVR) is voornemens tot de ontwikkeling van woningbouw binnen de planlocatie Rijsbergen. Het plangebied is gelegen langs de Pannenhoefsebaan en de Hoefstraat, ten westen van de dorpskern van Rijsbergen, gemeente Zundert. Ten behoeve van de ruimtelijke procedures heeft RVR, Sweco Nederland B.V. gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren. Om mogelijke schadelijke effecten van deze werkzaamheden op beschermde flora en fauna en beschermde (natuur)gebieden vast te stellen, toetsen we de ontwikkeling aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur.

1.2 Kader van het onderzoek

We toetsen de voorgenomen werkzaamheden aan de wet- en regelgeving voor natuur binnen de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden
 - Soorten(bescherming)
- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN)

We richten ons met het verkennend onderzoek op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Dit betreft toetsing van effecten op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming en op effecten die raakvlak hebben met het natuurbeleidskader van de provincie Noord-Brabant. In de voorliggende rapportage beschrijven we de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen zoals aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek of eventuele nader te volgen procedures.

1.3 Ligging en beschrijving bestaande inrichting plangebied

Het plangebied is gelegen langs de Pannenhoefsebaan en de Hoefstraat, ten westen van de dorpskern van Rijsbergen, gemeente Zundert (Figuur 1.1). Het plangebied bestaat voor het overgrote deel uit agrarische grond (grasland). Aan de noordkant en door het midden van het plangebied loopt een watergang (sloot). Ten noorden hiervan bevindt zich een moestuin. Verder maakt de tuin, behorende bij de woning aan de Hoefstraat 1, onderdeel uit van het plangebied. De tuin bevat een kleine houtopstand van naaldbomen en een vijver. Een foto impressie van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.2.

Figuur 1.1 Ligging en begrenzing van het plangebied (rood omkaderd)

Figuur 1.2 Foto impressie van het plangebied Rijpsbergen gemeente Zundert

1.4 Voorgenomen ingreep

In het plangebied heeft RvR het voornemen om woningbouw te realiseren. Hiervoor is een voorlopig inrichtingsschets beschikbaar (Figuur 1.3).

Figuur 1.3 Inrichtingsschets Rijsbergen Zundert

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend, indien een ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project een dwingende reden van groot openbaar belang kent, er geen alternatieven zijn met minder grote effecten op Natura 2000-gebieden en compenserende maatregelen worden getroffen.

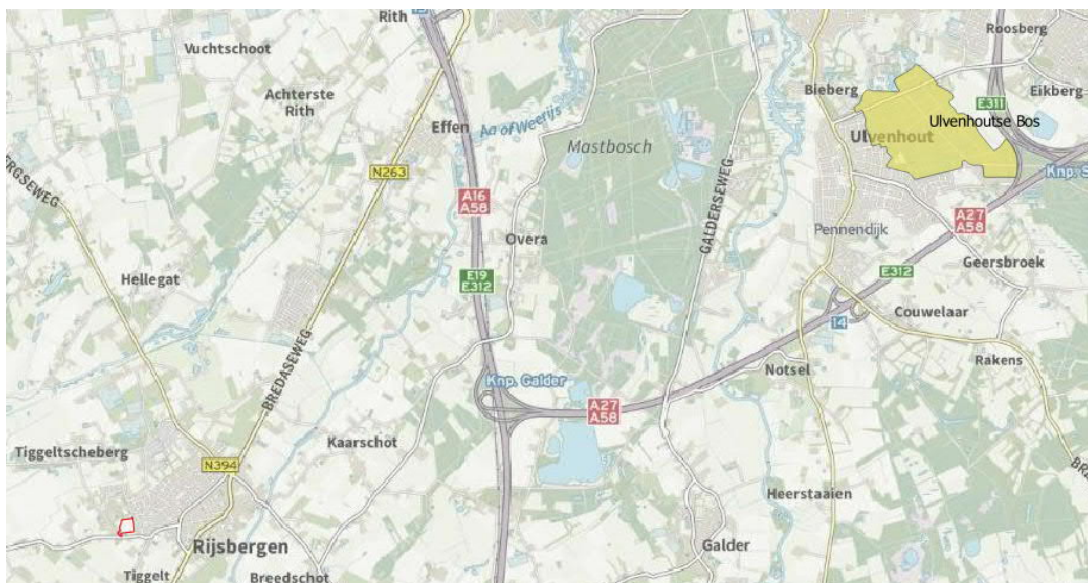
In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er significante effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-gebieden kaart van PDOK, beschikbaar via het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het 'Ulvenhoutse bos' het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is, welke zich op 8,8 km van het plangebied bevindt (Figuur 2.1). Alle Natura 2000-gebieden binnen een afstand van 10 kilometer van het plangebied zijn weergegeven in Tabel 2.1. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand (Tabel 2.1) en zijn gelet op de aanzienlijke afstand in deze voorliggende toetsing buiten beschouwing gelaten, omdat het niet waarschijnlijk is dat effecten tot deze afstand zullen reiken.

Tabel 2.1 Afstanden van omliggende Natura 2000-gebieden tot het plangebied

Natura 2000-gebied	Afstand tot plangebied (kilometer)
Ulvenhoutse bos	8,8 km
Brabantse Wal	>20 km

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos (geel gearceerd)

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden waardoor er geen sprake is van ruimtebeslag. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos (<8km), en het ontbreken van instandhoudingsdoelstellingen van habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten voor het gebied, is op voorhand met zekerheid uit te sluiten dat het plangebied mogelijk leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van het nabijgelegen Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos vormt. De Habitatrichttypen waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen (Beuken- eikenbossen met hulst; Eiken-haagbeukenbossen; Vochtige alluviale bossen), hebben hierdoor geen ecologische relatie met het plangebied. Derhalve zijn (indirecte) effecten zoals oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden, met zekerheid op voorhand uitgesloten.

Effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring reiken tot enkele honderden meters ver en zijn vanwege de grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos (>8km), met zekerheid op voorhand uitgesloten. Een nadere effectbepaling in de vormt van een Voortoets achten wij derhalve niet noodzakelijk.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van een nog nader te bepalen inzet van mobiele werktuigen (onder andere graafmachines) en vrachtverkeer, hetgeen gepaard gaat met stikstofemissie. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk via de lucht over grotere afstand verplaatsen en zodoende een toename in stikstofdepositie veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Voor het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos zijn diverse stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen aanwezig, zoals Beuken- eikenbossen met hulst (H9120); Eiken-haagbeukenbossen (H9160A) en Vochtige alluviale bossen (H91E0C). Negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn daarom niet met zekerheid op voorhand uitgesloten. Om de effecten hiervan in beeld te brengen dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn-* en *Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat

exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffing nodig.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Op basis hiervan volgt een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn onder andere landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF-Verspreidingsatlas (www.verspreidingsatlas.nl)), regionale verspreidingsatlassen en, wanneer beschikbaar, voorgaande onderzoeken geraadpleegd. Ook is data direct uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt, uit de afgelopen 5 jaar.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het

veldbezoek heeft plaats gevonden op 6 januari 2021 door Niels de Nijs, deskundig ecooloog van Sweco Nederland B.V.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteit. Hieruit wordt duidelijk voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb aan de orde is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wnb.

3.3 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van planten die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming binnen en in de omgeving van het plangebied.

Ten tijden van het veldbezoek was het perceel ingezaaid met winterrogge. Het plangebied bestaat grotendeels uit een agrarische perceel waar mais op wordt verbouwd, hetgeen kenmerkend is voor een (zeer) voedselrijke ondergrond. Beschermde en kwetsbare planten betreffen veelal (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen aan hun groeiplaats stellen, veelal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. Het plangebied voldoet als agrarische perceel met een voedselrijk karakter niet aan de habitateisen van beschermde planten.

Gelet op het voedselrijke biotoop en het ontbreken van bekende verspreidingsgegevens, is het plangebied ongeschikt bevonden als groeiplaats voor beschermde flora. Tijdens het oriënterend onderzoek is het plangebied ook visueel gecontroleerd op de aanwezigheid van invasieve uitheemse planten. Deze zijn niet aangetroffen.

Effectenanalyse

We kunnen het voorkomen van beschermde flora op voorhand uitsluiten. Dit op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

3.4 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van het plangebied (aangrenzende woonwijk). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten beschermd conform bijlage IV van de Habitatrictlijn (artikel 3.5 Wnb). Bestaande waarnemingen van vleermuizen nabij het plangebied hebben uitsluitend betrekking op jagende/foeragerende waarnemingen.

Vleermuizen maken (soortafhankelijk) gebruik van gebouwen of oude bomen met holtes en spleten als rust- en voortplantingsplaats. Vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis zijn typische gebouw bewonende soorten. Zij verblijven o.a. in spouwmuren of onder dakpannen, mits deze over een geschikt microklimaat beschikken. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die kunnen fungeren als zodanig. De naaldbomen behorende tot de tuin binnen het plangebied beschikken niet over geschikte holtes en zijn gelet op de omvang (diameter <20cm) niet geschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het plangebied betreft een terrein zonder bebouwing (woningen). Een functie van het plangebied als verblijfplaats voor vleermuizen is derhalve op voorhand uitgesloten.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren en elementen, zoals bijvoorbeeld bomenlanen, bomenrijen, houtwallen en watergangen als vliegroutes. Met name voor het verbinden van foerageergebieden met verblijfplaatsen zijn deze elementen van belang voor vleermuizen als functioneel leefgebied. Dergelijke lijnvormige elementen ontbreken binnen het plangebied. Lijnvormige elementen zijn in de omgeving van het plangebied aanwezig in de vorm van bomenrijen langs de Langerakker richting de Hoefstraat. Deze vallen buiten de scope van de voorgenomen ontwikkeling. Een mogelijke functie van deze bomenrij als vliegroute, wordt niet aangetast.

Geschikt jachtbiotoop voor vleermuizen bestaat uit (half)hoge, insectrijke (kruidenrijke) vegetatie. Het overgrote deel van het plangebied bestaat uit vrijwel volledig open terrein met kort gemaaid gras, akkerland of mais. Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren langs de groenstructuren van de randen van het plangebied en incidenteel boven het plangebied. Er is derhalve geen sprake van aantasting van essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Effectenanalyse

Doordat geschikte bomen met invliegopeningen en achterliggende holtes/ruimtes volledig ontbreken binnen het plangebied, is de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen voor boombewonende vleermuizen op voorhand uitgesloten. Een functie van het plangebied als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen is eveneens op voorhand uitgesloten, gelet op het ontbreken van woningen die aangetast worden.

Binnen het plangebied zijn geen vliegroutes aanwezig. Mogelijke aanwezige vliegroutes in de omgeving van het plangebied worden niet aangetast door de ontwikkeling.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren langs de groenstructuren van de randen van het plangebied en incidenteel boven het plangebied. Een essentiële functie hiervan is echter uitgesloten, evenals aantasting van foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de ontwikkeling.

3.5 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn waarnemingen bekend van zoogdieren, anders dan vleermuizen, die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van de bunzing en wezel (Andere soorten art. 3.10 Wnb) uit de omgeving van het plangebied. De bestaande waarneming van bunzing betreft een verkeersslachtoffer langs de Oosterhoutsestraat. De waarneming van wezel betreft een passerend dier dat de Hoefstraat over stak.

Het plangebied is beoordeeld op typische elementen, die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen evenals geschikt foerageergebied voor grondgeboden zoogdieren. Het plangebied betreft open agrarische terrein grenzend aan de rand van de dorpskern van Rijsbergen. Het plangebied grenst aan de noordkant aan een moestuin en aan de oostkant aan de bebouwing van de dorpskern.

Binnen het plangebied zelf ontbreekt het aan kleinschalige elementen met voldoende dekking, hetgeen noodzakelijk is voor het voorkomen van kleine marterachtigen waaronder bunzing. De moestuin ten noorden van het plangebied is hiertoe wel geschikt onder andere gelet op het rommelige karakter, aanwezigheid van een watergang, en aanwezigheid van voldoende dekking in de vorm van takkenhopen, hagen en ruige slootkanten. Incidenteel doorkruisen bunzing hierdoor mogelijk het plangebied. Echter gelet op het ontbreken van kleinschalige elementen en dekking binnen het plangebied zelf, betreft het plangebied geen essentieel leefgebied voor kleine marterachtigen zoals de bunzing.

Aannemelijk is dat het plangebied deel uit maakt van het leefgebied van enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals konijn, egel en muizensoorten.

Effectenanalyse

Het plangebied vormt geen (essentieel) leefgebied van beschermde (niet vrijgestelde) zoogdieren. We verwachten dat algemene (beschermde) zoogdieren, zoals konijn, egel en muizensoorten wel voorkomen in het plangebied. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. We achten nader onderzoek naar (overige) grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

3.6 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. We treffen in de omgeving van het plangebied onder andere waarnemingen aan van de steenuil, kerkuil, havik, sperwer, buizerd, huismus, torenvalk (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb).

Het plangebied is beoordeeld op de typische elementen die kunnen duiden op de aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nest- en rustplaatsen (categorie 1 t/m 5), evenals geschikt (jacht)biotoop voor deze soorten. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn geen nesten (horsten) van vogels met een jaarrond beschermde status aangetroffen binnen het plangebied. In de boom, op de hoek van het perceel behorende bij de woning aan de Pannenhoefsebaan, hangt een steenuilenkast.

De steenuil en kerkuil zijn sterk gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap met de aanwezigheid van vee, oude schuurtjes en knotwilgen. Dit biotoop is binnen het plangebied niet aanwezig, waardoor het geen optimaal leefgebied vormt. De tuinen en boerenerven in de omgeving zijn hiertoe wel geschikt, gelet op de inrichting met fruitbomen, begrazing door vee, aanwezigheid van een poel, en aanwezigheid van voldoende dekking in de vorm van takkenhopen, hagen en ruige slootkanten. De afstand van het plangebied tot deze potentieel geschikte leefgebieden is dermate groot dat het plangebied geen geschikt leefgebied vormt. In de boom, op de hoek van het perceel behorende bij de woning aan de Pannenhoefsebaan hangt een steenuilenkast. Op dit moment is onbekend of de kast bezet is en of hier succesvol steenuilen tot broeden komen. Het plangebied betreft in de huidige situatie echter geen geschikt foerageergebied gelet op de inrichting als maisakker/grasland waarbij een kleinschalige inrichting ontbreekt. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenuil is derhalve noodzakelijk om een goede effectanalyse te kunnen maken betreffende de functie van het plangebied als leefgebied voor steenuil.

Optimaal leefgebied van de havik bestaat uit de combinatie van bos met geschikte nestbomen en open landschap om te jagen. Het open karakter van het plangebied maakt dat het plangebied in potentie fungeert als jachtbiotoop. Het overgrote deel van de waarnemingen van de havik betreft overvliegende individuen, zonder binding met de huidige inrichting van het plangebied. Dit biotoop is in ruime mate, dan wel in kwalitatief geschikter leefgebied aanwezig in de omgeving van het plangebied, waardoor een functie van het plangebied als essentieel leefgebied voor de havik op voorhand is uitgesloten. Dit wordt bevestigd doordat alle bestaande waarnemingen van havik afkomstig zijn uit het Pannenhoef bos, ten westen van het plangebied.

De sperwer is gebonden aan een halfopen landschap, zoals parken, tuinen en bossen met jonge naaldbomen. Het optimale broedgebied bestaat uit (naald)bossen. Dit biotoop is weliswaar aanwezig binnen het plangebied -in de tuin van de woning aan de Hoefstraat- echter gaat het om een (te) klein oppervlak waardoor randeffecten als verstoring optreden

op betreffend naaldbomenbosje. Daarbij ontbreekt eveneens voldoende geschikt jachtbiotoop vanwege het gebrek aan ondergroei en houtopstanden welke fungeren als biotoop voor prooidieren waaronder zangvogels. Het plangebied vormt derhalve geen essentieel leefgebied voor de sperwer.

De buizerd staat bekend als opportunist en is hierdoor niet gebonden aan een specifiek (jacht)biotoop. De soort heeft een voorkeur voor open landschap, wat als kwalitatief beter jachtbiotoop fungeert. Mogelijk zijn buizerds (incidenteel) binnen het plangebied aan te treffen vanwege de aanwezigheid van ruigtes aan de randen waar de soort kan foerageren door de aanwezigheid van muizen. In de omgeving is ruim voldoende alternatief dan wel geschikter leefgebied aanwezig waardoor een functie van het plangebied als (essentieel) leefgebied voor de buizerd op voorhand is uitgesloten.

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van de huismus rondom de bebouwing nabij het plangebied. Vermoedelijk hebben huismussen hun rust- en nestplaatsen in betreffende woningen in de omgeving. Gelet op het ontbreken van bebouwing binnen het plangebied, zijn verblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Als foerageergebied biedt het plangebied onvoldoende dekking en foerageergelegenheid voor de huismus. Huismussen prefereren een kleinschalige omgeving zoals in dorpen en oudere buitenwijken met rommelige tuinen. Door het ontbreken van deze elementen binnen het plangebied zelf, vormt dit geen essentieel leefgebied voor de huismus. De tuinen behorende bij de woningen zijn hiertoe geschikter. Deze blijven behouden en zijn afdoende om het ecologisch functioneren van de huismussen met bijbehorende mogelijke nestplaatsen in de omgeving te waarborgen.

De torenvalk heeft een voorkeur voor (half)open landschap met veel woelmuizen. Aanwezigheid van slootkanten met ruigtestructuur voorziet hierdoor in een hoog prooiaanbod. De huidige inrichting van het plangebied als open agrarisch landschap, voldoet aan de habitateisen van deze soort. Torenvalk behoort tot de categorie 5 soorten uit de Vogelrichtlijn. De nesten van deze soorten zijn beschermd als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Torenvalken zijn de laatste 10 jaar toegenomen (SOVON, 2020). Van ecologisch zwaarwegende redenen is derhalve geen sprake. Er zijn geen nesten aangetroffen binnen het plangebied. In de omgeving is voldoende alternatief en kwalitatief beter foerageergebied aanwezig.

Effectenanalyse

Aanwezigheid van nesten van in bomen en gebouwen broedende vogels met een jaarrond beschermde status zijn uitgesloten. Mogelijkerwijs heeft het plangebied een functie als foerageergebied voor de steenuil, die in de nabijgelegen steenuilenkast (mogelijk) een nestplaats heeft. Aanvullend onderzoek naar de steenuil is derhalve noodzakelijk.

Men dient tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Algemeen voorkomende broedvogels kunnen snel tot broeden komen. Alle broedgevallen zijn beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen, dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

3.7 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Binnen de invloedssfeer van de voorgenoemde ingreep ontbreken waarnemingen van amfibieën en reptielen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming.

Binnen de invloedssfeer van het plangebied ontbreekt de aanwezigheid van structuur in de bodem, kruidenrijke vegetatie en geschikte waterlichamen die kunnen fungeren als leefgebied voor beschermde reptielen en amfibieën. De sloten/watergangen die rondom het plangebied gelegen zijn, betreffen een afwateringssloot met steile, kale oevers en zonder weelderige watervegetatie. Bovendien sluit het plangebied niet aan op bestaand geschikt leefgebied van beschermde amfibieën en reptielen in de nabije omgeving. Hierdoor is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soortgroepen.

Effectenanalyse

Een functie van het plangebied als leefgebied van beschermde amfibieën en reptielen is op voorhand uitgesloten, gelet op het ontbreken van geschikt biotoop. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen is derhalve niet noodzakelijk.

Ondanks dat aanwezigheid van beschermde amfibieën in de sloten/watergangen is uitgesloten, kunnen mogelijk wel algemeen voorkomende amfibieën aanwezig zijn. Hiervoor geldt de algemene zorgplicht. Met het dempen van de sloot dient derhalve zorg te worden gedragen dat aanwezige amfibieën niet (opzettelijk) worden gedood door deze af te vangen en elders uit te zetten.

3.8 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep zijn geen bestaande waarnemingen bekend van beschermde vissen conform de Wet natuurbescherming (categorie Habitatrichtlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb).

De sloten/watergangen die rondom het plangebied gelegen zijn, betreffen een afwateringssloot met steile, kale oevers en zonder weelderige watervegetatie. Er zijn hierdoor geen waterlichamen aanwezig binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep die geschikt biotoop vormen voor beschermde vissen, waaronder de grote modderkruiper. Nader onderzoek naar beschermde vissen is derhalve niet noodzakelijk.

Effectenanalyse

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Ondanks dat aanwezigheid van beschermde vissen in de sloten/watergangen is uitgesloten, kunnen mogelijk wel algemeen voorkomende vissen aanwezig zijn. Hiervoor geldt de algemene zorgplicht. Met het dempen van de sloot dient derhalve zorg te worden gedragen dat aanwezige vissen niet (opzettelijk) worden gedood door deze af te vangen en elders uit te zetten.

3.9 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep zijn geen bestaande waarnemingen bekend van ongewervelden die bescherm zijn conform de Wet natuurbescherming (categorie Habitatrichtlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Beschermde soorten ongewervelden zijn doorgaans zeldzame soorten met zeer specifieke habitateisen en een gering verspreidingsgebied. Gelet op de voedselrijke en open inrichting van het plangebied, is het ongeschikt als essentieel leefgebied voor beschermde ongewervelden. In het plangebied ontbreekt geschikt habitat of de geschikte waardplanten voor beschermde ongewervelden.

Effectenanalyse

Het voorkomen van beschermde ongewervelden binnen het plangebied is op voorhand uitgesloten op basis van het ontbreken van waarnemingen en geschikt biotoop. Nader onderzoek naar beschermde ongewervelden is niet noodzakelijk.

4 Provinciaal natuurbeleid

4.1 Toetsingskader

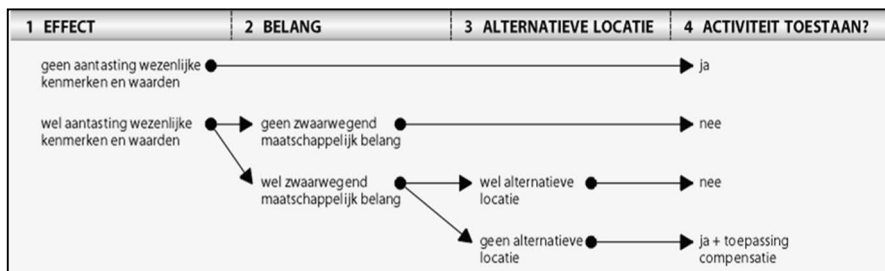
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNB (Natuurnetwerk Brabant) is provinciaal vastgelegd in het Interim Omgevingsverordening 2020 (01-03-2020).

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNB gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Brabant is externe werking van het NNB van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een Ruimtelijke Ordening (RO) -procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Figuur 4.1 Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NNB. Wel bevinden zich gebieden met deze status in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is gelegen op een afstand van circa 650 meter afstand tot het NNB. De ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden is weergegeven in figuur 4.2.

Figuur 4.2 Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNB

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van het NNB, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Effecten vanuit externe werking op de kernkwaliteiten van het NNB zijn met zekerheid op voorhand uit te sluiten, gelet op de afstand van het plangebied tot dergelijke gebieden. Een nadere uitwerking van een 'Nee, tenzij-toets' is niet aan de orde. Er zijn geen belemmeringen vanuit het provinciaal natuurbeleid voor de wijziging in het bestemmingsplan.

4.4 Conclusie

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van het NNB. Daardoor zijn significante effecten op de kernkwaliteiten (wezenlijke kenmerken en waarden), op voorhand met zekerheid zijn uitgesloten.

5 Conclusies

5.1 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

Gelet op de grote afstand van het plangebied tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, met zekerheid op voorhand uitgesloten. Een nadere effectbepaling in de vormt van een Voortoets is hierdoor niet noodzakelijk.

Negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn, gelet op de werkzaamheden en de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos niet met zekerheid op voorhand uitgesloten. Om de effecten hiervan in beeld te brengen dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

5.2 Wet natuurbescherming: Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming vormt mogelijk belemmeringen voor de ontwikkeling van het voorgenomen plan. Er zijn mogelijk soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

- Steenuil. Het plangebied maakt geen deel uit van het foerageergebied van de steenuil. Echter, negatieve effecten op de aanwezige jaarrond beschermde nestplaats in de nestkast grenzend aan het plangebied zijn niet op voorhand uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenuil is derhalve noodzakelijk om een goede effectanalyse te kunnen maken betreffende de functie van het plangebied als leefgebied voor steenuil.

Daarnaast zijn er de volgende aandachtspunten ten aanzien van het zorgvuldig handelen;

- Broedvogels. Tijdens de uitvoeringsfase dient men rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels gedurende het broedseizoen. Alle in gebruik genomen broedlocaties zijn beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen.
- Zorgplicht. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden.

5.3 Provinciaal beleid (NNB)

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van het NNB. Daardoor zijn significante effecten op de kernkwaliteiten (wezenlijke kenmerken en waarden), op voorhand met zekerheid uitgesloten. Een nadere uitwerking van een 'Nee, tenzij-toets' is niet aan de orde. Er zijn geen belemmeringen vanuit het provinciaal natuurbeleid voor de wijziging in het bestemmingsplan